

REUTERSWÄRDSKA

SLÄKTFÖRENINGEN

BULLETIN

AUGUSTI 2020 ÅRGÅNG NR 35

BULLETINEN utges av Reuterswärdsska Släktföreningen. Ansvarig utgivare: Malcolm Reuterswärd.
Postadress: Sekr. Viveka Eriksson, Strandpromenaden 13, 192 66 Sollentuna. Telefon 076 422 1234
Epost: tage.eriksson@telia.com Släktföreningens hemsida: www.reutersward.info. Bankgiro: 236-3117

I detta nummer:

INBJUDAN TILL SLÄKTFEST

ORDFÖRANDEN HAR ORDET... 3
Malcolm Reuterswärd, ordförande

HEMESTRA I
REUTERSWÄRDARNAS SPÅR 3

FOTOGRAFIER FRÅN
100-ÅRSJUBILEET 4

BILDKOLLAGAGE FRÅN 100-ÅRSFESTEN .. 6

SLÄKTMÖTEN 1919 OCH 1943 8
Per berättar

SLÄKTMÖTET
DEN 7 NOVEMBER 2020 16

FÖRÄNDRINGAR INOM
SLÄKTFÖRENINGEN 16

MEDDELANDE FRÅN
STIPENDIENÄMNDEN 16

SKATTMÄSTARENS RAPPORT..... 17

STYRELSEN 19

Omslag: 100-årsjubileet i Riddarhuset Foto: Robert Macfie

Glöm inte att anmäla förändringar (giftermål, födselar, dödsfall) samt adressändringar till sekreteraren Viveka Eriksson, Strandpromenaden 13, 192 66 Sollentuna.
Epost: tage.eriksson@telia.com eller adressändra på vår hemsida
www.reutersward.info

Läs om släkten!

Följande skrifter finns att beställa från släktföreningen för 75:- per styck, genom insättning på bankgirokonto nr 236-3117. Ange namn och adress samt vilken skrift det gäller.

Berättelsen om Stamfadern Anders Hof Reuterswärd
– En Västgöta Ryttare av Carl A. E. Reuterswärd 1984.

En Östgöta Ryttare Lorentz Peter Reuterswärd berättelsen om stamfaderns son av Carl A. E. Reuterswärd 1988.

Reuterswärdsska Boställen på 1800-talet
– Färdanvisningar och kartor. Östergötland av Erik A. Reuterswärd 1976. Småland av Göran E. P. Reuterswärd 1993.

Gösta F. P. Rd's "Lilla gula", 1979, ättlingar till Anders Hof även på kvinnostriden (stencilupplaga).

Reuterswärdsska Släktboken – Ätten Reuterswärd – Historien, Arvet, Myten. Av Fil.Dr Ulla Johanson. Pris 180:-, porto och emballage 45:-.

Ordförande har ordet

Bästa släktingar

Den 15 september 1919 samlades 37 personer från släkten Reuterswärd i Lantmarskalksalen på Riddarhuset för att bilda en släktförening. Syftet var en sammanslutning för gemensamma intressen och att bilda en fond för behövande medlemmar. Ett gåvobrev på 100 aktier i AB Stockholms Bryggerier blev grundplåten för "särskild släktfond" avsedd "att lämna understöd till behövande medlemmar samt änkor och barn". Gåvobrevet överlämnades av överstelöjtnant Carl Reuterswärd.

Tiderna ändras och nu används fonden till ett antal stipendier varje år, restaurering av släktvapen, restaureringar av minnesstenar, historieforskning, subventionering av släktmiddagar med underhållning och så vidare.

Numera hålls släktmöten vart tredje år på Rid-

darhuset förutom 1990, som var 300-årsjubileet av att Anders Hof adlades och erhöll namnet Reuterswärd, samt föreningens 100-årsjubileum.

Vid släktmötet 2017 ändrades släktföreningens stadgar till att omfatta alla "ättlingar" till Anders Hof Reuterswärd. Det innebär att både svärdssidan och spinnsidan är lika representerade.

Den 9 november år 2019 var det dags för släktföreningens 100-årsjubileum på Riddarhuset. En stor tillställning som innefattade föredrag av Per Reuterswärd i Riddarhussalen och middag med underhållning av Operaimprovisatörerna. Därefter var det kaffe med *avec* och dans i Stenhallen, vilket uppskattades mycket av de yngre medlemmarna. Cirka 140 medlemmar kom och gjorde jubileet till en minnesvärd tillställning i tiden och för framtiden för gammal som ung.

Malcolm Reuterswärd (III)
Ordförande

Hemestra

I REUTERSWÄRDARNAS FOTSPÅR

I boken Reuterswärdska Boställen (se www.reutersward.info) och Släktboken får du tips på intressanta utflyktsmål. Wilhelm (III) med fru Christine gjorde i somras en tur till Västana vid Borensberg där Wilhelms farfarsfar Wilhelm (1837-1899) tillbringade många somrar.

Huset är sig förvånansvärt likt - jämför sid 162 i släktboken.

Fotografier från 100-årsjubileet

Riddarhusets egen fotograf, Jens Sjunneson, fotograferade alla gäster, en gren i taget, på trappan inne i Riddarhuset. Det var för kallt och mörkt för att använda yttertrappan som man gjorde för hundra år sedan vid det första släktmötet.

Fotografierna finns på nätet. Hör av dig till Anders anders@reutersward.nu om du vill ha länken!

Vi kommer att spara fotografierna och namnen på personerna elektroniskt på ett USB-minne i Riddarhusarkivet. Hör av dig till Viveka (tage.eriksson@telia.com) om du inte vill att ditt namn ska sparas.

OBS! Det finns en extra bild med några saknade från Gren II på sid 15.

Bildkollage från 100-årsfesten

Släktföreningens hundraårsjubileum

DEN 9 NOVEMBER 2019 PÅ RIDDARHUSET

På vårt 100-årsjubileum i höstas höll Per Reuterswärd (III) ett föredrag där han berättade om personerna som var med på fotografierna från de två släktmötena 1919 och 1943.

ETT FÖREDRAG OM SLÄKTMÖTEN 1919 OCH 1943: EN HISTORIA ELLER TVÅ HISTORIER

Mina damer och herrar, kära släktingar!

Jag har fått äran att kommentera de två gruppfoto som vi har i arkivet. Dels från första släktmötet 1919 och dels från det åttonde släktmötet 1943.

Jag kommer nu att ge lite bakgrund till varje bild. Vad hände just då i tiden och i omvärlden? Jag ger även en kommentar rörande vilka som deltog på nämnda möten. Sedan kommer jag välja ut några personer som har spelat en viss roll för släkten eller som är intressanta av någon anledning. Personer där det finns något underhållande att berätta om. Jag ber om ursäkt för att jag inte hinner kommentera alla personerna på bilderna. Och rätta mig om jag har fel eller glömmat något väsentligt.

Men först en kort sammanfattning av vårt släktnamns tillkomst. Man tror att namnbyte är ett modernt påfund. Men icke. Man verkar ha hållit på och byta namn ideligen på 1600-talet. Det börjar med Anders Svensson som var bonde och plöjde åkern i Västergötland. Hans son blev präst och bytte namn till en mer akademisk variant Svenonius, Pius Svenonius. Hans son blev kavallerist och ryttmästare och ville ha ett mer snabbt och knektliknande namn. Det blev Hof. Efter hästhov viken ju passade en kavallerist. Anders Hof räddade kungen i slaget vid Lund genom att rida framför kungen och sopa banan med svärdet. Han adlades 1690 och valde namnet Ryttersvärd som syftar på händelsen på slagfältet. Men den tyska varianten lät bättre och värdigare "Reiterschwert". Och det plattyska uttalet av Reiter nämligen "Reuter" lät mjukare och W:et var tidens stavning och ger lite ålder på namnet. Så uppkom vårt adliga efternamn "Reuterswärd" och vår adliga släkt för 330 år sedan.

Vi börjar med bild ett. Ett 100 år gammalt

gruppfoto från släktmötet 1919:

Den 15 september 1919, för jämnt 100 år sedan, höll Reuterswärdarna som sagt sitt första släktemöte! Det var nu lite av trend att bilda släktföreningar kanske beroende på att kvinnlig rösträtt hade införts i Sverige 1918 (tillämpades först i valet 1921). Det var inte en dag för tidigt och det var både naturligt och nödvändigt. Och ett steg mot kvinnlig frigörelse. Men nu ville man kanske hålla ihop familj och släkt på ett nytt sätt och kanske med typ släktföreningar.

DET VAR OCKSÅ EN OMTUMLANDE TID I OMVÄRLDEN. VÄRLDSFREDEN

Första världskriget, som pågick mellan 1914 och 1918, var just avslutat. Man kunde äntligen lämna bakom sig all kristid, nöd och elände som krigsåren hade medfört. Den 28 juni 1919, det vill säga 2,5 månad innan släktemötet, undertecknades fredsfördraget i Versailles med stora konsekvenser för framför allt Tyskland. Och då ska vi komma ihåg att Tyskland vid den tiden var Sveriges mäktiga granne med vilken vi hade nära kontakt och ofta besökte. Ett slags dåtida Amerika, som inspirerade och som låg på lagom avstånd. Och vi och vårt språk var ju av germanskt ursprung, eller hur.

Och av utländska språk var då tyskan nummer ett i Sverige och i den svenska skolan. Fler talade tyska än engelska. Och tyska kulturen spelade på den tiden en större roll hos oss än den anglosaxiska kulturen. Och många svenskar var nog av hävd "Tyskland-sympatisörer" i detta första världskrig.

Men nu ville man fira den efterlängttade freden (den så kallade världsfreden) och att positiva levnadsförhållanden äntligen hade kommit tillbaka.

VILKA DELTOG DÅ HÄR PÅ FÖRSTA BILDEN?

*(Tecknet * = anger att personen finns på bilden)*

Av de 37 deltagarna utgjorde gubbsidan 21 stycken (57 procent) och spinnsidan 16 stycken (43 procent). Alltså ganska jämnt mellan könen men med en viss övervikt för gubbarna.

Äldst var överstelöjtnanten *Knut den äldre., gren 2 (II). (Jag kallar för enkelhetens skull släktgrenarna för ett, två och tre). Knut den äldre var

Första släktmötet den 15 september 1919, på Riddarhusets trappa.

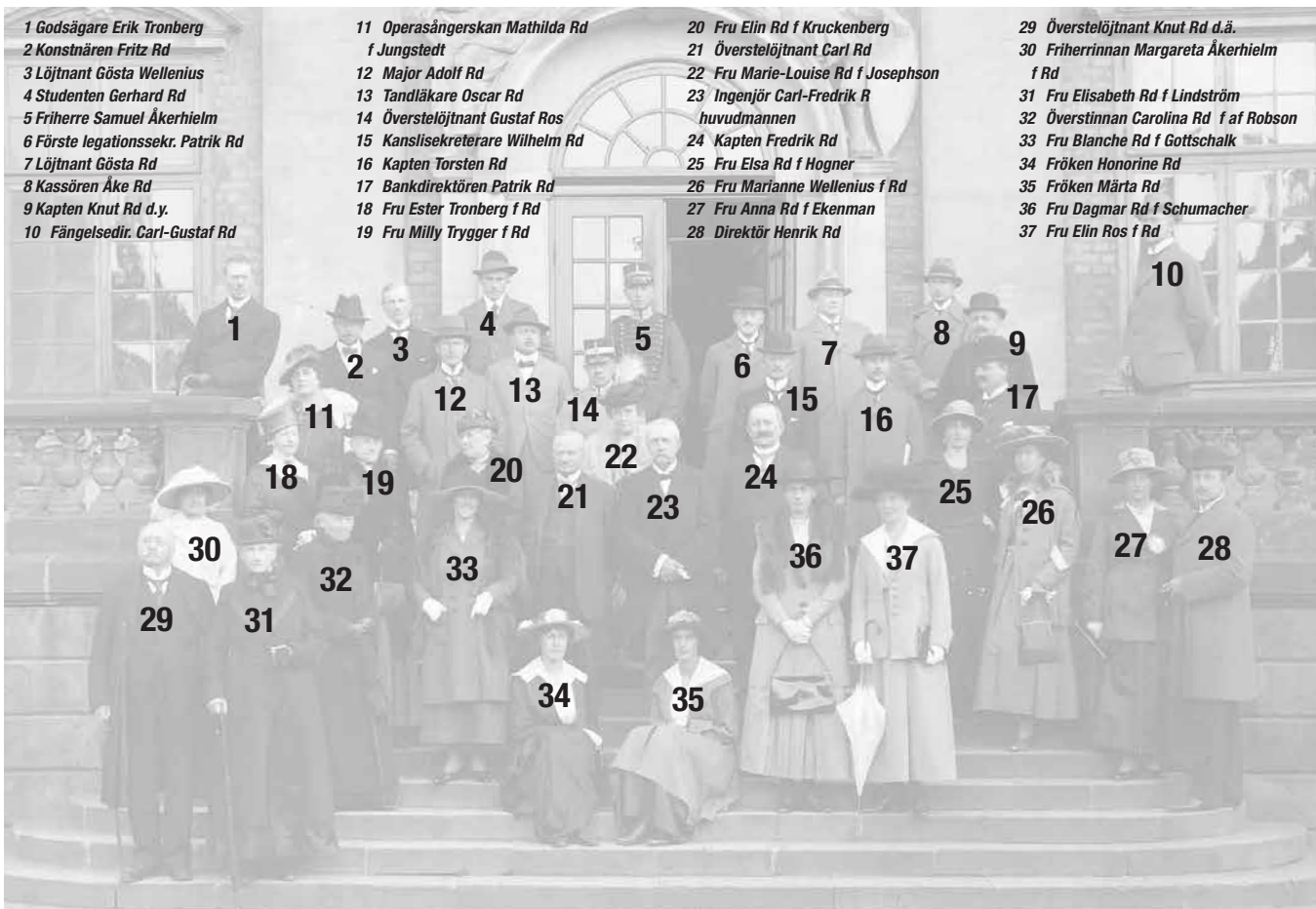

1 Godsägare Erik Tronberg
2 Konstnären Fritz Rd
3 Löjtnant Gösta Wellenius
4 Studenten Gerhard Rd
5 Friherre Samuel Åkerhielm
6 Förste legationssekr. Patrik Rd
7 Löjtnant Gösta Rd
8 Kassören Åke Rd
9 Kapten Knut Rd d.y.
10 Fängelsedir. Carl-Gustaf Rd

11 Operasångerskan Mathilda Rd
f Jungstedt
12 Major Adolf Rd
13 Tandläkare Oscar Rd
14 Överstelöjtnant Gustaf Ros
15 Kanslisekreterare Wilhelm Rd
16 Kapten Torsten Rd
17 Bankdirektören Patrik Rd
18 Fru Ester Tronberg f Rd
19 Fru Milly Trygger f Rd

20 Fru Elin Rd f Kruckenberg
21 Överstelöjtnant Carl Rd
22 Fru Marie-Louise Rd f Josephson
23 Ingenjör Carl-Fredrik R
huvudmannen
24 Kapten Fredrik Rd
25 Fru Elsa Rd f Hogner
26 Fru Marianne Wellenius f Rd
27 Fru Anna Rd f Ekenman
28 Direktör Henrik Rd

29 Överstelöjtnant Knut Rd d.ä.
30 Friherrinnan Margareta Åkerhielm
f Rd
31 Fru Elisabeth Rd f Lindström
32 Överstinnan Carolina Rd f af Robson
33 Fru Blanche Rd f Gottschalk
34 Fröken Honorine Rd
35 Fröken Märta Rd
36 Fru Dagmar Rd f Schumacher
37 Fru Elin Ros f Rd

född 1838, och här alltså 81 år och den äldste på mötet. (Han blev 92 år gammal vilket var anmärkningsvärt på den tiden). Bredvid honom står hans maka "Betty" eller *Elisabeth, född 1846, här 73 år, (hon blev 85 år). De bodde i Växjö och lyckades föda hela elva barn, tio söner och en dotter. Det var vanligt vid den här tiden med stora barnkullar. Tala om brist på p-piller! De tio sönerna lyckades alla uppnå vuxen ålder men dottern gick tyvärr bort i ungdomen. Med på bilden här är nio av sönerna.

Jag pekar ut dem: *Carl-Gustaf 53 år (äldst), *Adolf 52, *Knut den yngre 46, *Oskar 45, *Fritz 41, *Henrik 38, *Thorsten 36, *Åke 35 och *Patrik 33 (yngste sonen Folke 29 är inte med).

Fyra av dem hade sina fruar med på släktmötet och de som är med på bilden är:

Operasångerskan *Mathilda RD, född Jungstedt (maka till Fritz)

*Elsa RD, född Hogner (maka till Thorsten)

*Blanche RD, född Gottschalk (maka till Oscar)

*Dagmar RD, född Schumacher (maka till Knut den yngre, intendenten på Karlberg)

Med på bilden finns också ett barnbarn till Knut den äldre, nämligen studenten *Gerhard (son till Carl-Gustaf), här 23 år.

Anar ni vilken släktgren och vilken familj som dominerar på släktmötet? - Knut den äldres familj, som dessutom utgjorde samtliga närvarande i gren 2, hade hela 16 personer (43 procent) av totalt 37.

Gren 1 är representerad med lika många eller 16 personer, medan gren 3 har bara 4 personer närvarande. Att gren 3 är underrepresenterad beror antagligen på att i den grenen finns många militärer (officerare) och de var förmodligen i tjänst ute i landsorten den här dagen. Och järnvägsresandet på den här tiden var inte särskilt snabbt eller bekvämt.

LITE MER OM GREN 2 OCH VÄXJÖFAMILJEN.

Nestorn Knut den äldre (II) var pensionerad överseltöjtnant och bodde i Växjö och tillhörde släktens smålandsfalang. Han var unik genom att hela sitt liv föra dagbok. Alla dessa dagböcker är idag bevarade i allmänna arkiv. Han skrev om allt från väder och vind till familjelivet, yrket och intressanta händelser i när och fjärran. Han kommenterade både inrikes och utrikes politik. Ulla Johansson hade stor nytta av Knuts dagböcker när hon författade släktboken. I släktboken kan man läsa att han var en av initiativtagarna till detta första släkthem genom att i flera år propagera för bildandet av en släktförening för den adliga familjen Reuterswärd. Med målet att

stärka sammanhållning och släktkänsla och slå vakt om våra rötter. Hans intresse för släkten fortsatte hos sonen Knut den yngre, kapten och intendent på Karlberg som började släktforska.

Det är nog inte en slump att Knut den äldre står i givakt längs fram på gruppafotot! Och han valdes också till mötets ordförande trots sina 81 år.

NÅGOT OM KNUTS OCH BETTYS SÖNER

Fyra söner (Carl-Gustaf, Adolf, Knut och Thorsten) valde den militära banan som sitt yrke i likhet med pappa Knut. Man ska komma ihåg att då vid förra sekelskiftet var det militära yrket ett sätt att tjäna sitt uppehälle samt att få en rang och status som byggdes på med åren. Man slapp vara bonde (då behövde man en gård), man slapp vara prälle (då måste man jobba på söndagarna), man slapp vara krämare eller borgare (då måste man räkna slantar hela tiden). Bättre och lättare då att bli officer på stat. Kunde man sedan finna en hustru, som kom från ett förmöget hem, så var saken biff!

Två söner (Oscar och Henrik) lämnade Växjö för att söka sin lycka och försörjning i "storstaden" Stockholm. Två (Åke och Folke) blev kvar i Växjö, det vill säga i landsorten.

Att däremot välja ett fritt yrke som konstnär, till exempel, var något mycket vågat. Likväl har vi både Fritz och Patrik som valde den banan. Kanske var det en naturlig motreaktion mot uppväxten i en strikt militärfamilj. Konstvärlden var vid den här tiden lite yrvaken och spännande och tog sig utrymme i debatten. I Frankrike slog till exempel impressionismen igenom med Claude Monet som ett av de heta namnen. I Sverige har vi exempelvis Zorn och Liljefors som gjorde sig berömda. Man kan ana att detta påverkade de båda ynglingarna från Småland. De började som bankanställda, men för sedan till "konstmeckat" Paris.

Fritz (II) började som konstnär men kom sedan att sköta det kända "Svensk-franska konstgalleriet" på tredje våningen i det gamla Blanchehuset vid Kungsträdgården/Hamngatan i Stockholm och sedan leda det lika kända galleriet "Färg och Form". Dessa gallerier låg i framkant när det gällde konstens utveckling och hade mycket bra renommé. Färg och Form hade lokal på Arsenalsgatan vid Blasieholmstorg inte långt från Kungliga operan, där Fritz hustru mezzosopranen Mathilda Jungstedt-Rd uppträdde och sjöng bland annat i rollen som Carmen i Operan med samma namn. På bilden är hon 28 år, men den kvinnliga klädkoden på den

Ett 76 år gammalt gruppfoto från släktmötet 1943

här tiden gör att hon ser äldre ut.

Patrik (II) fortsatte att måla och gjorde sig ett namn som konstnär. Bodde och studerade länge i Paris och hade de sista åren sin ateljé på Bergsgatan på Kungsholmen och hade separatutställningar på broderns galleri Färg och Form. Patrik blev representerad på konstmuseerna. Jag hade förmånen att träffa både Fritz och Patrik medan de var i livet.

Men alla sönerna blev inte militärer eller konstnärer. Vi har till exempel Oscar Rd (II) som blev medicine doktor och tandläkare. Först i Boston i USA och sedan i Stockholm. Den förste Reuterswärd som tar en examen "over there". Vid en promenad i Kungsträdgården råkade han möta en ung vacker kvinna vid namn Blanche Gottschalk, och som han blev blyxtförälskad i. Hon blev sedan hans hustru. På bilden är hon 39 och han 45.

GREN I DÅ!

Centralt och i mitten på bilden har vi den dåvarande huvudmannen Ingenjören *Carl-Fredrik Rd (I) (här 65) som hade en "tjänst" vid SJ (Statens Järnvägar). Han valdes till sekreterare. Bakom honom

hans hustru *Marie-Louise, född Josephson. Carl-Fredrik hade ett gästfritt hem på Odengatan där Reuterswärdar på den tiden träffades.

Bredvid honom står en annan "småväxt" initiativtagare till släktmötet, nämligen överstelöjtnanten *Carl Rd (I) (här 66). Carl valdes som ordinarie ordförande i den nystartade släktföreningens styrelse och skänkte en rejäl ekonomisk grundplåt till en släktfond. Carl var son till den kände Hovmarskalken Patrik-Oscar på Baggå. Han hade varit adjutant hos H.K.H. Kronprinsen som sedan blev H.M. Konungen Gustav V. Han var gift 1882 med tyska friherrinnan Rosa von Ungern-Sternberg (inte med på bilden) som var hovdam hos H.M. Drottning Victoria. Rosa hade han träffat på slottet i Karlsruhe, i delstaten Baden-Württemberg, på kronprins Gustavs bröllop med prinsessan Victoria av Baden 1881. Carl hade en herrgård (Gärings-torp i Västra Vingåkers socken) i Sörmland, han tillbringade solsemestrar i sin villa i San Remo på Italienska Rivieran. Kunde det bli bättre? Carls dotter *Margareta (här 28) gifte sig med löjtnanten och friherren *Samuel Åkerhielm (här 32). Han blev sedermera generallöjtnant.

Bredvid honom i bakre raden syns Carls söner: Förste legationssekreteraren *Patrik Rd (I) (här 34) som sedermera var envoyé, chargé d'affaires, minister plénipotentiaire och ambassadör i främst östeuropeiska länder. Samt *Gösta Rd (I) (här 32) som blev hovjägmästare och ansvarig för kungliga egendomar. Han var gift med Mary Nordenfalk, som kom att bli känd för sin, för en dåtida kvinna, ovanliga yrkeskarriär med poster som kommunalråd och styrelseordförande med mera. Gösta och Mary bodde de sista åren i den centrala och pelarförsedda hovflygeln i Långa Raden på Drottningholm. Gösta avled av hjärtslag på sitt viltpass under en jakt i Bergslagen hösten 1963. Ett natu-rens "tvärtomcase": Jägaren dog på sitt jaktpass i skogen medan den jagade älgen överlevde.

GREN 3 ÄR EN RIKTIG VÄRSTING!

Gren 3 hade endast fyra medlemmar på första släktmötet. De flesta i gren 3 tjänstgjorde som sagt som officerare i landsorten vilket antagligen var orsaken till att de inte kunde delta i mötet. Här ser vi dock min farfars far, överste Wilhelm (III) den äldres änka i andra giftet *Carolina Rd, född af Robson, (här 69 och hon hade nu varit änka i 20 år) och hennes dotter *Elin Rd, gift Ros, (här 40) med maken Överstelöjtnanten *Gustav Ros. Den senare omkom fem år senare i en tragisk arbetsplatsolycka då under en militärövning en lastbil vält över honom.

I bakre raden syns en märklig liten herre i mörk kostym med hög ståndkrage på den vita skjortan. Kanslisekreteraren senare kanslirådet *Wilhelm RD (III) (här 47). Hans syster hovfröken Stina RD (III) beskriver honom som en snäll och oförbätterlig ungtkarl. Han valdes till den nyblivna föreningens sekreterare, en post som han innehade i 30 år! Jag återkommer till honom på nästa bild.

MIDDAG PÅ RESTAURANG

Mötet (man var klädd i kostym) avslutades med beställd middag på Ferdinand Bobergs praktfulla Restaurang Rosenbad på Strömkajen (numera regeringskvarteret). Enligt Knut den äldre var det ett trevligt och animerat "nachspiel", (inte "nachtspiel"), till det facila priset av 28 kronor per person.

NÄSTA BILD:

Ett 76 år gammalt gruppfoto från släktmötet 1943:
Nu hoppar jag till nästa gruppfoto. Det är från det åttonde släktmötet som ägde rum 1943.

Nu rasade det andra världskriget sedan 1939 och levnadsförhållandena i Stockholm var ansträngda med beredskap, inkallelser, ransonering, mörkläggn-ning etcetera. Trots detta beslöt Släktföreningen att trotsa läget och ha ett släktmöte i smoking för dem som kunde ställa upp.

Det är nu 24 år sedan det första släktmötet 1919. Trots den bistra tiden med krig i omvärlden så har ändå en viss scenväxling ägt rum. Man kan skönja spåren av industrialismens framväxt. Högre lev-nadsstandard, mer jämlikhet, urbant leverne, och andelen civila och statliga yrken hade växt. Reu-terswärdarna börjar nu bli företagare, direktörer, forskare med mera. Personerna på bilden ser mer avslappade och frigjorda ut än på den tidigare bil-den.

GREN 3 TAR NU REVANSCH NÄR DET GÄLLER ANTALET DELTAGARE

Men nestorn var fortfarande militär och det var nu generallöjtnanten *Pontus RD (III) (här 72) från gren 3, som är centralt placerad i mitten på grupp-fotot. Till höger om honom hans hustru, gene-ralskan *Eva Thurinna Rd (här 64), född Ugglå (dotter till generalen Gustaf Ugglå). Trots uppnådd pensionsålder 1937 inkallades den gamle gene-ralen Pontus Rd i tjänst under krigsåren 1940-44 på grund av det tuffa omvärldsläget. Generalen var då 69-73 år och placerades i Boden som chef för övre Norrlands Militärområde trots sin ålder. Men han var aktiv även på andra områden: Skrev böcker, tog ställning i politiska sakfrågor med mera.

Min äldre bror, Carl-Fredrik, och jag tillbringade några helger hos farföräldrarna i hovflygeln Långa Raden på Drottningholm under vintrarna 1946 - 47. Jag minns att vi långsamt åkte skidor i ett snits-lat skidspår i Drottningholms slottspark med den gamle generalen i täten. Tjårvallade träskidor med läderbindningar och bambu/rottingstavar. Själv bar man pälsmössa, yllejacka, golfbyxor, raggsockor och snörknutna pjäxor. I höjd med det lilla och rosafärgade "Kina Slott" i parken råkade vi möta en smal och lång gammal herre med bredbrättad hatt, långrock och med silverskodd käpp. Det var den gamle kungen själv, Gurra V eller Mister G., med sin adjutant och en betjänt samt två stora hun-dar, som var ute och promenerade. Naturligt hade varit att här hålla ett lite respektfullt, artigt och högakttningsfullt avstånd till monarken. Men inte. Det blev en kort men hjärtlig konversation mellan kungen och generalen som mellan två vanliga gran-nar.

En vinterdag 1949, generalen var då änklings sedan två år, gick han över den trafikerade Lovövägen på väg till slottsparken, men på ett markerat övergångsställe. Det var glashalt. En kvinnlig privatbilist lyckades inte få stopp på sin lilla personbil utan körde på den gamle generalen, som på detta sätt kom att sluta sina dagar, 78 år gammal, på det sjukhus dit han fördes. Det var sålunda inga bomber och granater som blev slutet för den gamle krigaren.

Man måste nu konstatera att gren 3 här tar revansch. Av de 32 deltagarna tillhör 14 stycken gren 3 (43 procent). Möjligen flera, men jag har svårt att placera de yngre kvinnliga deltagarna. Det innebär att nästan hälften av deltagarna tillhör gren 3. Förutom nestorn generalen Pontus och hans hustru Eva, f. Uggle, "hoho - hoho", (jag hoar för det gjorde alltid min bror och jag på skämt när vi var barn och när det kom in en Uggle i rummet och "flaxade" det in många Ugglor blev det ett väldigt hoande) så har vi deras fyra söner och en dotter. Av sönerna *Wilhelm, *Carl, *Gustaf och *Edvard var tre officerare i fast tjänst och den yngste reservofficer, kansliråd och senare generaldirektör. Dottern Adèle (på bild ?) var gift med diplomaten Östen Lundborg som mestadels tjänstgjorde i utlandet (Budapest, Tel Aviv, Buenos Aires, Berlin). Här finns också två deltagande sonhustrur: *Tuss (född Ingeström) (Wilhelms maka), *Ebba (född De la Gardie) (Gustafs maka).

Vi ser här även generalens systrar som flankerar honom: Till vänster *Augusta (III) (här 73) (änka efter godsägare Cassel som ägde och bodde på Stjernerunds Slott i Närke (vid Vättern nära Askersund)), samt generalens bröder, dels kanslirådet *Wilhelm RD (III) (här 71) och dels civilingenjören *Carl RD (III) (här 69, verkställande direktör i det svenska dotterbolaget till tyska storbolaget AEG (Allgemeine Elektrische Gesellschaft). Carl hade villa, "Rosenhill", på Djurgården vid Djurgårdsbrunnsskanalen. Till höger hovfröken *Stina RD (här 59) som levde ogift. Märkligt nog var de tre syskonen Augusta, Stina och kanslirådet Wilhelm barnlösa.

AUGUSTAS SLOTT

Apropå Augusta Reuterswärd-Cassel har vi nu en "Downton Abbey"-historia. Augusta var som sagt barnlös och överlevde sin make Albert Cassel (död 1931) med hela 20 år. Under hela den tiden ägde och bodde Augusta på det vackra och stiliga slottet Stjernerund. Ekalléer, slottspark, flyglar, blomsterter-

rasser ner mot sjön, samt dessutom ett omfattande lantligt jordbruk. På bilden här är hon 73 år och har varit änka i 12 år. Augusta gick bort 1951. Hon levde ensam och det fattades sålunda en arvinge. Men det fanns en "butler", en "Mister Carson", en medelålders man i hovmästaruniform som tog hand om henne. Jag har glömt hans namn, men han var hennes hovmästare, betjänt, chef för hushållet, chaufför och allt i allo under dygnets 24 timmar. Han serverade middagen, som hissades upp för hand i en liten knarrande trähiss från köket i källarvåningen. Annars stod han bakom slottsfruns stol. Han höll henne under armen när hon stapplade ner för slottets branta yttertrappa till den väntande gengasförsedda gamla Mercedesbilen för färd in till Askersund. Och kanske till banken där.

Frågan var nu vem som skulle ärva slottet och lantegendomen på udden i Vättern. I den Reuterswärdsska släkten fanns inga slott och herresäten. Det var något som man saknade i släkten. Nu hade Augusta en chans att rätta till det. Man började spekulera i att den naturliga arvingen borde vara den äldste brorsonen, det vill säga äldste sonen till hennes äldste bror som var generalen. Generalen hade ju under större delen av sitt yrkesliv varit verksam i närliggande garnisonsorter som Skövde och Karlsborg och hade haft bra kontakt med systemen, Augusta, genom åren. Och generalens söner hade ofta varit på Stjernerund i sin ungdom. Generalens äldste son var min pappa Wilhelm som vid den här tiden var kapten/major i armén. Han började nu ha ett självbelåtet leende och självkänslan visste inga gränser. Tänk att bli godsägare och till och med slottsherre.

Under Augustas sista år besökte därför vår familj Augusta och Stjernerund flera gånger under helger och lov (familjen bodde på nästan pendelavstånd åren 1944-45 i Örebro, där min pappa tjänstgjorde på dåtida infanteriregementet I 3). Men vi barn begrep ingenting.

SÅ KOM DEN DÄR DAGEN 1951.

Spänningen var olidlig! Augusta hade gått bort 81 år gammal och hennes testamente skulle öppnas. Där stod nu: - "Stjernerunds Slott testamenteras till - paus - Kungliga Vitterhetsakademien"! Slottsegendomen gick sålunda inte till en person utan till en institution. Ett snopet besked och en missräkning för vissa skulle man väl kunna säga!

FRIERIET

Vi byter till en annan Wilhelm - kanslirådet Wil-

helm (III), tillika föreningens sekreterare. Han omnämndes vid förra släktmötet 1919 som den lille blyge, snälle och inbitne ungarlen. Han bodde i en liten tvåa på Narvavägen. När han en solig dag satt på en bänk vid fontänen på Karlaplan 1928, 56 år gammal, kommer plötsligt en ung, okänd men storgädd kvinna med burrt hår fram till den lille mannen och säger: "Jag vill gifta mig med dig!"

Hon som friade var 32 år gammal, ogift och grevinna och hette *Märtha Posse (född 1896). Hon var sålunda 24 år yngre än kanslirådet och bröllopet stod i mars 1929. Den närmaste släkten var lite upprörd över den ovanliga situationen och hade beska kommentarer i smyg. Vad var det som var opassande? Ålderskillnaden? Skillnaden i kroppsstorlek där kvinnan var den större? Den kvinnliga framfusigheten? Men det handlade heller inte om pengar utan snarare om att det socialt var bättre på den här tiden att vara fru än fröken när man kom upp i åren. Och det fungerade bra. Paret flyttade in i en större lägenhet på Karlaplan och Wilhelm avled 1952 och Märtha, det vill säga fru Reuterswärd, 22 år senare 1974.

COLONEL RÅJTERSWORD

I bakre ledet skymtar överstelöjtnanten *Fredrik Rd (III) (född 1916). Han var son till "Kiruna-Olof" (civilingenjör och yngre bror till generalen). Fredrik ingick i den första övervakande och fredsbevarande svenska FN-bataljonen på plats efter kriget vid Suezkanalen 1957. Förtruppen stod under befäl av Fredriks kusin överstelöjtnanten Bertil RD (III) (född 1914) även kallad "Buster" (pappa till ordförande Mac). När de vid en ceremoni lämnade över till en amerikansk general som var högste befälhavare för den samlade FN-styrkan ropas de fram av generalens adjutant och presenteras som befäl för "The Swedish Battalion": "Colonel B. Råjtersword" och näste man "Colonel F. Råjtersword". FN-generalen började nu le och kommenterade: "I see you keep this UN-mission in the family!" (berättat av Buster).

GREN 1

Från gren 1 har vi till höger om Märtha Posse-Rd den kände trädgårdsarkitekten *Gösta Rd (I) (född 1892). I den 90-årige huvudmannen Carl-Fredriks frånvaro representerar Gösta här på detta möte 1943 huvudmannskapet i rakt nedstigande led. Göstas son TV-producenten Måns Rd (I) i Vaxholm (född 1932), i dag gift med regissörsassistenten Katinka Farago, är som ni vet släktens huvudman i dag.

Även trädgårdsarkitekten Gösta (gift med konstnärinnan Märta Hjortzberg) hade villa på Djurgården. Villa "Skogshyddan" vid Djurgårdsbrunn.

Längst ut till höger står förmodligen envoyén Patriks yngste son, blivande filosofie doktor och konstprofessor *Patrik Rd (I) (här 21 år). På golvet till höger sitter envoyéns äldste son blivande forskningschefen *Carl Rd (I) (här 29 år). Han gifte sig sex år senare, 1949, med gymnastiklärarinnan Gudrun (född Leufstadius) från Uppsala. Gudrun är i dag den äldsta i släkten och hon fyllde hela otroliga 100 år (!) förra hösten. Carl är pappa till vår sekreterare Viveka och till hennes bror styrelseledamoten Patrik-Oscar.

GREN 2

Återstår gren 2 och barnbarn till Knut den äldre (II) ("VäxiöKnutte"). Det gäller främst Oscars och Blanches barn som jag hade kontakt med i Stockholm. I bakre ledet står då försäkringsdirektören med mera *Clarence RD (II)(här 29 år)(II). Med en civilekonomexamen och ett bra affärssinne var han framgångsrik. Han var även en bra tennisspelare. Han kom att bo i en fin villa i Djursholm och kom att ha sommarbostad i en lika fin villa på sjötomt i Hästängsudd (söder om Åkersberga) vid Trälhavet i innerskärgården. Hans andra hustru Marianne Wersäll var känd som "baklängestalerskan". Man sade en mening och hon kunde blixtnabbt uttala det sagda med baklänges ordföljd. Hon uppträdde även med denna "konst" i publika sammanhang.

Clarence Rd (II) sätter fokus på nya entreprenörskap i släkten. Han drev med hustrun företaget "Nål och Tråd" med flera. Majoren Thorsten Rd (II) drev som pensionär "Japanska Magasinet". Inredningsarkitekten *Gösta Rd (II) (med på bild?) drev inredningsverksamhet via NK, trädgårdsarkitekten Gösta Rd (I) sålde växtplanter och trädgårdstjänster från sin handelsträdgård vid Djurgårdsbrunn, Fritz Rd (II) drev sitt konstgalleri Färg och Form, och så vidare.

OSCAR, BRITT OCH ASFALT

På golvet i främre ledet sitter konstnären, konsthistorikern och blivande konstprofessorn *Oscar Rd (II), gift 1939 med konstnärinnan och målaren *Britt Lundbohm Rd (dotter till konstnären Sixten Lundbohm). Det är antagligen hon (här 28 år) som sitter bredvid Oscar på bilden. Oscar är känd för sina nonfigurativa verk och senare för sina japaninspirerade "omöjliga figurer". Under mina studieår på KTH (1957-1961) var jag Blandarredaktör och

här råkade Oscar delta på några "bludderaftnar" på Blandarens redaktion. Det ledde till att jag fick delta i några filosofiska kvällsseanser i slutet av 50-talet hemma hos Oscar och Britt i deras våning två trappor upp på Jungfrugatan i hörnet av Tyskbagargatan. Man satt på kuddar på golvet och diskuterade den franske filosofen Jean Paul Sartres "existentialism" och existentiella frågor. Bland deltagarna fanns Oscars vänner: Peter Weiss och Gunilla Palmstierna-Weiss, Olle Baertling, Pontus Hulthén och Per Olof Ultvedt.

Oscar blev några år senare (1964) professor i konsthistoria och konstteori vid Lunds Universitet och han och Britt bodde i flera år vid det kända, gamla och historiska "Krafts Torg" alldeles bakom Lunds imponerande domkyrka. Den enda som är byggd i romansk stil i Sverige.

Men nu (alltså kring våren 1960) skulle Britt om några dagar ha vernissage på ett konstgalleri på Östermalm av sina spontanistiska verk fulla av pastost lagda färger. Hon ville nu se till att några av hennes verk hade en extra "skruv" som skulle fascinera åskådaren. Men hur skulle det gå till? Just då höll man på att byta gatubeläggning på Karlavägen framför deras Jungfrugatan. Vadå? Skulle man

inte kunna kleta in lite tjock svart asfalt på några målningar. Det vore väl något nytt! Nu fick man därför någon dag senare se hur en Östermalmsdam låg på knä och grävde i den heta, rykande asfalten som just hade hällts ut på gatan. Synen av damen liggande på knä och grävande i den heta asfalten innan ångvälden han fram för att platta till asfalten var uppseendeväckande. Men det blev också några uppseendeväckande och nyskapande konstverk som jag fick tillfälle att se!

Ja, det var några personer som jag lyckades identifiera på släktmötet 1943 och som jag hade lite att berätta om! Var släktfestens middag sedan (1943) intogs vet man inte så noga. Var det på Restaurant Riche eller kanske på Grand Hotel som man prövade förra gången 1940? Först 15 år senare, vid släktmötet 1958, intog man för första gången middag här på Riddarhuset.

Ja, kära släktingar, det får räcka! Hoppas ni fick en någorlunda intressant beskrivning av de unika gruppfotona.

Är det någon som vill rätta något eller tillägga, komplettera, något? – Annars, eller då, tackar jag för mig!

Några saknade från Gren II vid 100-årsjubileet

Välkomna på höstens släktmöte!

Tid: 7 november 2020 kl. 10:45

Plats: Riddarhuset

Anmälan:

Skriv till, e-posta eller ring vår sekreterare Viveka, senast 1 november.

Kontaktuppgifterna finns på sista sidan.

Enligt våra stadgar ska ett släktföreningsmöte hållas vart tredje år. Normalt brukar vi samtidigt ha en fest. Men eftersom vi hade vår 100-årsfest förra året blir det i år enbart mötesförhandlingar med bl.a. val av ny styrelse. Mötesprotokollet kommer att läggas ut på föreningens webb-plats. Förra släktmötesprotokollet hittar ni på första sidan på www.reutersward.info under **Släktmötesprotokoll**.

Vi behöver nya friska krafter i styrelsen! Ni som kan tänka er att hjälpa till, prata med någon i Valberedningen:

Peter peter.reutersward@home.se, tel. 070 319 04 85

Teresia teresia.wengstrom@melica.se,
tel. 073 026 60 25

Efter mötesförhandlingarna i Riddarhuset äter vi lunch på en närbelägen restaurang. Ange i anmälan om ni vill delta i lunchen!

Förändringar inom släktföreningen

Avlidna:

Jany Reuterswärd (II) född den 12 april 1931,
avled den 29 mars 2020

Anders Reuterswärd (I) född den 27 dec 1944,
avled i april 2020

Födda:

En dotter, Selma Reuterswärd (III) den 4 mars
2018 till Fredrik och Jenny Reuterswärd

En son, Axel Carl Roland Reuterswärd (I) den
23 mars 2019 till Mats och Anna Reuterswärd

Släktföreningen har 356 registrerade medlemmar.

Meddelande från Stipendienämnden

1 oktober 2020 är sista dag för stipendie-ansökningar!

Släktföreningen delar varje år ut 8 000 kronor i stipendium till några av de unga inom släkten som satsar på utbildning. Förra året delade vi ut denna summa till sju sökande.

Årets ansökningsblankett finns på vår hemsida (www.reutersward.info), så att ni kan göra er ansökan redan före sommaren. Blanketten är i pdf-format med färdiga fält, så att du kan fylla i den på skärmen, sedan skriva ut, underteckna och posta. Det går givetvis också bra att skriva ut den tomma blanketten och fylla i den för hand.

Sänd din ansökan till
Reuterswärdskas släktföreningen,
Stipendienämnden
c/o Christina Reuterswärd
Furunäsvägen 16
181 43 Lidingö
Tel. 073 314 9810
tina@adesso.se

Stipendienämnden består 2018-2020 av
Christina Reuterswärd (III)
Anders Reuterswärd (II)
Lovisa Reuterswärd (I)

REUTERSWÄRDSKA SLÄKTFÖRENINGENS

styrelse 2018-2020

Malcolm Reuterswärd (III) Ordförande	Portalgatan 62 754 18 Uppsala	070-260 09 35 malcolm.reutersward@live.se
Viveka Eriksson (I) Sekreterare / Skattmästare	Strandpromenaden 13 192 66 Sollentuna	076-422 12 34 tage.eriksson@telia.com
Anders Reuterswärd (III) Ordinarie ledamot	Ängsviks torpväg 15 14 95 Ljusterö	0732 099 609 anders@reutersward.nu
Patrik O Reuterswärd (I) Ordinarie ledamot	Ekebydalsvägen 2 182 65 Djursholm	076-048 19 35 famreutersward@yahoo.se
Åsa Wengström (I) Ordinarie ledamot	Eva Lagerwalls väg 28 756 43 Uppsala	070-417 55 77 asa.wengstrom@gmail.com
Anna Murray (III) Ordinarie ledamot	Kornettgatan 23 B 738 34 Norberg	070-043 45 75 fletchawerde@yahoo.se
Wilhelm Reuterswärd (III) Suppleant	Löt Bäddarö Gård 1 749 51 Grillby	070-593 94 14 wreutersward@gmail.com
Mats Reuterswärd (I) (suppleant) Suppleant	Moränvägen 7 192 67 Sollentuna	070-244 35 55 mats.reutersward@gmail.com
REVISORER		
Gabriella Reuterswärd (II)	Månvägen 15, 181 33 Lidingö,	070 721 10 14 g_reutersward@hotmail.com
Ebba Wengström (I)	Murmästaregatan 6, 415 07 Göteborg	070 406 23 35 ebba.wengstrom@gmail.com
Helena Reuterswärd (I)	Hasselbackevägen 56, 444 44 Stenungsund	073 759 09 12 helenareutersward@hotmail.com
ARKIVNÄMND		
Eva Norrby (III)	Löt Bäddarö Gård 1, 749 51 Grillby	0171-47 04 35 evanorrby@telia.com
Fredrik Reuterswärd (III)	Polhemsgatan 31, 112 30 Stockholm	073 623 03 03 Fredrikbattery-@hotmail.com
STIPENDIENÄMND		
Christina Reuterswärd (III)	Furunäsvägen 16, 181 43 Lidingö,	073 314 9810 tina@adesso.se
Anders Reuterswärd (II)		
Lovisa Reuterswärd (I)		

LÄS BULLETTINEN

– TIDNINGEN

SOM SKRIVS

AV

REUTERSWÄRDARE

FÖR

REUTERSWÄRDARE

